

გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების
მიზნების განხორციელების შესახებ
(ღია მმართველობის პარტნიორობის
გზამკვლევის სპეციალური გამოშვება)

INSTITUTE FOR DEVELOPMENT OF
FREEDOM OF INFORMATION

ინფორმაციის თავისუფლების
განვითარების ინსტიტუტი

ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი

ღია მმართველობის პარტნიორობის გზამკვლევის სპეციალური გამოშვების თარგმნა განხორციელდა პროექტ „საქართველოს პარლამენტის მხარდაჭერა ღია პარლამენტის სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროცესში“ - ფარგლებში

პროექტის ფინანსური მხარდამჭერია გაეროს განვითარების პროგრამა და ევროკავშირი

*Empowered lives.
Resilient nations.*

EUROPEAN UNION

აკრძალულია თარგმანის გადაბეჭდვა, გამრავლება ან გავრცელება კომერციული მიზნით, ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის წერილობითი ნებართვის გარეშე.

გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელების შესახებ	1
(ღია მმართველობის პარტნიორობის გზამკვლევის სპეციალური გამოშვება)	1
გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელების შესახებ	11
.....	13
მიზანი 1: სიღარიბის აღმოფხვრა	13
<i>სიღარიბის ყველა ფორმის აღმოფხვრა</i>	<i>13</i>
1.1. ღია მმართველობის როლი	13
1.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები პირველ მიზანთან დაკავშირებით	13
1.2.1. ფილიპინები	13
1.2.2. ჩილე	14
1.2.3. შვედეთი	14
1.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	14
მიზანი 2: შიმშილის აღმოფხვრა	15
<i>შიმშილის აღმოფხვრა, სასურსათო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, კვების გაუმჯობესება და სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების ხელშეწყობა</i>	<i>15</i>
2.1. ღია მმართველობის როლი	15
2.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეორე მიზანთან დაკავშირებით	15
2.2.1. აშშ	15
2.2.2. ტანზანია	16
2.2.3. ინდონეზია	16
2.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	16
მიზანი 3: ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა	17
<i>ჯანსაღი ცხოვრებისა და კეთილდღეობის უზრუნველყოფა ყველა ასაკის ადამიანისათვის</i>	<i>17</i>
3.1. ღია მმართველობის როლი	17
3.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მესამე მიზანთან დაკავშირებით	17
3.2.1. ბრაზილია	17
3.2.2. ჰონდურასი	17
3.2.3. გაერთიანებული სამეფო	18

3.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	18
მიზანი 4: ხარისხიანი განათლება	19
<i>ინკლუზიური და თანასწორი განათლების უზრუნველყოფა და უწყვეტი სწავლის შესაძლებლობის შექმნა ყველასათვის.....</i>	19
4.1. ღია მმართველობის როლი	19
4.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეოთხე მიზანთან დაკავშირებით.....	19
4.2.1. ინდონეზია	19
4.2.2. მექსიკა	20
4.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	20
მიზანი 5: გენდერული თანასწორობა.....	21
<i>გენდერული თანასწორობის მიღწევა და ყველა ქალისა და გოგონას შესაძლებლობების გაუმჯობესება</i>	21
5.1. ღია მმართველობის როლი.....	21
5.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეხუთე მიზანთან დაკავშირებით.....	21
5.2.1. ბრაზილია	21
5.2.2. ნორვეგია	21
5.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	22
მიზანი 6: სუფთა წყალი და სანიტარია.....	23
<i>წყლის მდგრადი მართვისა და სანიტარული ნორმების დაცვის საყოველთაო უზრუნველყოფა.....</i>	23
6.1. ღია მმართველობის როლი.....	23
6.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეექვსე მიზანთან დაკავშირებით.....	23
6.2.1. ტანზანია	23
6.2.2. ბრაზილია	24
6.2.3. პარაგვაი	24
6.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	24
მიზანი 7: ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერგია	25
<i>ხელმისაწვდომი, საიმედო, მდგრადი და თანამედროვე ენერგიის საყოველთაო უზრუნველყოფა.....</i>	25
7.1. ღია მმართველობის როლი.....	25

7.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეშვიდე მიზანთან დაკავშირებით.....	25
7.2.1. აშშ.....	25
7.2.2. ინდონეზია	26
7.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	26
მიზანი 8: ღირსეული სამუშაო პირობები და ეკონომიკური ზრდა.....	27
<i>სტაბილური, ინკლუზიური და მდგრადი ეკონომიკური ზრდის ხელშეწყობა, სრული დასაქმება და ღირსეული სამუშაო პირობები ყველასთვის.....</i>	<i>27</i>
8.1. ღია მმართველობის როლი.....	27
8.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მერვე მიზანთან დაკავშირებით.....	28
8.2.1. ფილიპინები	28
8.2.2. გაერთიანებული სამეფო.....	28
8.2.3. ინდონეზია	28
8.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	28
მიზანი 9: ინდუსტრია, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა.....	30
<i>მდგრადი ინფრასტრუქტურის შექმნა, ინკლუზიური და მდგრადი ინდუსტრიალიზაციისა და ინოვაციების ხელშეწყობა.....</i>	<i>30</i>
9.1. ღია მმართველობის როლი.....	30
9.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეცხრე მიზანთან დაკავშირებით.....	30
9.2.1. გაერთიანებული სამეფო.....	30
9.2.2. მექსიკა	31
9.2.3. კანადა	31
9.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	31
მიზანი 10: შემცირებული უთანასწორობა	33
<i>უთანასწორობის შემცირება ქვეყნებში და ქვეყნებს შორის</i>	<i>33</i>
10.1. ღია მმართველობის როლი.....	33
10.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მათე მიზანთან დაკავშირებით.....	33
10.2.1. ტანზანია	33
10.2.2. მექსიკა	34
10.2.3. კოლუმბია	34

10.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	34
მიზანი 11: მდგრადი ქალაქები და თემები.....	35
<i>ქალაქებისა და დასახლებების ინკლუზიური, უსაფრთხო და მდგრადი განვითარება.....</i>	<i>35</i>
11.1. ღია მმართველობის როლი.....	35
11.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წვერი ქვეყნების ვალდებულებები მეთერთმეტე მიზანთან დაკავშირებით.....	35
11.2.1. პარაგვაი	35
11.2.2. მაკედონია	36
11.2.3. კოლუმბია	36
11.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	36
მიზანი 12 : პასუხისმგებლიანი მოხმარება და წარმოება.....	37
<i>მდგრადი მოხმარება და წარმოება.....</i>	<i>37</i>
12.1. ღია მმართველობის როლი.....	37
12.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წვერი ქვეყნების ვალდებულებები მეთორმეტე მიზანთან დაკავშირებით.....	37
12.2.1. მექსიკა	37
12.2.2. ბულგარეთი.....	38
12.2.3. სამხრეთ აფრიკა.....	38
12.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	38
მიზანი 13: გარემოსდაცვითი ღონისძიებები	39
<i>კლიმატის ცვლილებისა და მისი ზეგავლენების წინააღმდეგ გადაუდებელი ზომების გატარება.....</i>	<i>39</i>
13.1. ღია მმართველობის როლი.....	39
13.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წვერი ქვეყნების ვალდებულებები მეცამეტე მიზანთან დაკავშირებით.....	40
13.2.1. საფრანგეთი	40
13.2.2. ამერიკის შეერთებული შტატები	40
13.2.3. საბერძნეთი.....	40
13.2.4. ჩილე.....	40
13.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	41
მიზანი 14: სიცოცხლე წყლის ქვეშ	42
<i>ოკეანისა და ზღვის რესურსების კონსერვაცია და გონივრული გამოყენება მდგრადი განვითარებისთვის.....</i>	<i>42</i>

14.1. ღია მმართველობის როლი.....	42
14.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეთოთხმეტე მიზანთან დაკავშირებით.....	42
14.2.1. ესპანეთი.....	42
14.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	43
მიზანი 15: სიცოცხლე ხმელეთზე	44
<i>დედამიწის ეკოსისტემების დაცვა, აღდგენა და მდგრადი გამოყენება, ტყეების გონივრული მართვა, გაუდაბნოების წინააღმდეგ ბრძოლა, ნიადაგის დეგრადაციის შეჩერება და აღდგენა-გაუმჯობესება, ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება</i>	<i>44</i>
15.1. ღია მმართველობის როლი.....	44
15.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის ვალდებულებები მეთხუთმეტე მიზანთან დაკავშირებით	44
15.2.1. ინდონეზია	44
15.2.2. დომინიკის რესპუბლიკა.....	45
15.2.3. ალბანეთი.....	45
15.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	45
მიზანი 16: მშვიდობა, სამართლიანობა და ძლიერი ინსტიტუტები	47
<i>მშვიდობიანი და ინკლუზიური საზოგადოების ჩამოყალიბების ხელშეწყობა მდგრადი განვითარებისთვის, მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობა ყველასთვის, ეფექტიანი, ანგარიშვალდებული და ინკლუზიური ინსტიტუტების მშენებლობა ყველა დონეზე.....</i>	<i>47</i>
16.1. ღია მმართველობის როლი.....	47
16.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეთექვსმეტე მიზანთან დაკავშირებით.....	47
16.2.1. ლიბერია.....	47
16.2.2. ბრაზილია	48
16.2.3. სერბეთი	48
16.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	48
ამოცანა 17: პარტნიორობა მდგრადი განვითარების მიზნების მისაღწევად	49
<i>მდგრადი განვითარების განხორციელების საშუალებების განმტკიცება და მსოფლიო პარტნიორობის მნიშვნელობის ხელახალი გააზრება</i>	<i>49</i>
17.1. ღია მმართველობის როლი.....	49
17.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეჩვიდმეტე მიზანთან დაკავშირებით.....	49
17.2.1. ტანზანია	49

17.2.2. გაერთიანებული სამეფო.....	50
17.2.3. ჩილე.....	50
17.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან	50

გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელების შესახებ

გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების (SDG) განხორციელება აქტიურ მოქმედებას მოითხოვს. ამისთვის საჭიროა სხვადასხვა სფეროში პოლიტიკის კოორდინირება, ახალი პარტნიორობებისა და თანამშრომლობის ჩამოყალიბება და მსოფლიოს მასშტაბით მნიშვნელოვანი რესურსების გამოყოფა.

ღია მმართველობის პარტნიორობა (OGP) არის უნიკალური შესაძლებლობა გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელების ხელშეწყობისათვის. ხელისუფლების ღიაობისა და ეფექტიანობისთვის სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციები მსოფლიოს 66 სახელმწიფოში თანამშრომლობენ.

2015 წლის დეკემბერში, ნიუ იორკში, ღია მმართველობის პარტნიორობის მმართველი კომიტეტის წევრებმა, გაერთიანებული ერების გენერალურ ასამბლეაზე, მიიღეს ღია მმართველობის ერთობლივი დეკლარაცია 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების (შემდგომში - მიზნები) განხორციელების შესახებ. ბევრმა მთავრობამ და არასამთავრობო ორგანიზაციამ ხელი მოაწერა დეკლარაციას, რომლითაც ვალდებულება აიღეს განახორციელონ ღია მმართველობის პარტნიორობის ფარგლებში ნაკისრი ვალდებულებები და ამ გზით ხელი შეუწყონ გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელებას გამჭვირვალობის, ჩართულობის, ანგარიშვალდებულების გაზრდის და ტექნოლოგიების განვითარების საფუძველზე.

OGP, როგორც საერთაშორისო თანამშრომლობა, მოიცავს ეროვნული პოლიტიკის პლატფორმას (ეროვნული სამოქმედო გეგმების სახით) და ანგარიშვალდებულების მექანიზმებს (ღია მმართველობის პარტნიორობის დამოუკიდებელი შეფასების მექანიზმის სახით) და წარმოადგენს გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელების ეფექტიან საშუალებას.

OGP-ის ფარგლებში შემუშავებული სამოქმედო გეგმები შესაძლოა გამოყენებულ იქნას ღია მმართველობის პარტნიორობის წვერი ქვეყნების მიერ SDG-სთან დაკავშირებული კონკრეტული ვალდებულებების აღებისა და განხორციელების თვალსაზრისით. სამოქმედო გეგმით აღებული ვალდებულებების შესრულებას OGP-ის დამოუკიდებელი შეფასების მექანიზმი უზრუნველყოფს.

OGP-ის ღია მმართველობის გზამკვლევის სპეციალური გამოშვება ყურადღებას ამახვილებს ღია მმართველობის პარტნიორობის მიერ გაეროს მდგრადი განვითარების 17 მიზნის განხორციელების ხელშეწყობის გზებზე, მათ შორის საჯარო სერვისების გაუმჯობესებისა და სიღარიბის შემცირების თვალსაზრისით.

ღია მმართველობის პარტნიორობის წვერ ქვეყნებს ეროვნულ სამოქმედო გეგმებში გათვალისწინებული აქვთ გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების გამოწვევები და

აღნიშნული გამოწვევებიდან გამომდინარე, ცდილობენ ხელი შეუწყონ გამჭვირვალობის და ანგარიშვალდებულების, მოქალაქეების ჩართულობის, კორუფციასთან ბრძოლის, ინოვაციებისა და ახალი ტექნოლოგიების დანერგვას. ასევე, ღია მმართველობის გზამკვლევის სპეციალური გამოშვება ხაზს უსვამს OGP-ის სამოქმედო გეგმებში შესატან სარეკომენდაციო ვალდებულებებს.

ღია მმართველობის პარტნიორობა მოუწოდებს მთავრობებსა და სამოქალაქო საზოგადოებებს, წარმოადგინონ რეკომენდაციები SDG-ის განხორციელების ხელშეწყობის მიზნით.

გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელება მთავრობებისგან მეტ ეფექტიანობასა და ანგარიშვალდებულებას მოითხოვს. აუცილებელია, რომ მთავრობებმა და სამოქალაქო საზოგადოებებმა ითანამშრომლონ სახელმწიფო ორგანიზაციებში გამჭვირვალობის და სამოქალაქო ჩართულობის უზრუნველსაყოფად.

ღია მმართველობის პარტნიორობისა და გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების დაკავშირებისა და სახელმწიფო და არასამთავრობო ორგანიზაციებს შორის აქტიური დიალოგის წარმართვისთვის, მნიშვნელოვანია OGP-ის გლობალური სამიტი მექსიკაში.

მიზანი 1: სიღარიბის აღმოფხვრა

სიღარიბის ყველა ფორმის აღმოფხვრა

1.1. ღია მმართველობის როლი

ღია მმართველობის მიზანია იმ ინსტიტუტების გამჭვირვალობის, ანგარიშვალდებულებისა და ეფექტიანობის გაზრდა, რომლებიც აწვდიან მოქალაქეებს საჯარო სერვისებს. ღია მმართველობის პრინციპები შესაძლებლობას აძლევს მოქალაქეებს, დააფიქსირონ პოზიცია საზოგადოებრივი პრიორიტეტების მიხედვით ფინანსური სახსრების დახარჯვასთან დაკავშირებით, რაც ხელს უწყობს სიღარიბის აღმოფხვრის პროცესს. შედეგად, ფინანსური თვალსაზრისით მოწყვლად პირებს შეეძლება ყველაზე მეტად საჭირო სერვისების მიღება.

ღია მმართველობის პარტნიორობის მეშვეობით, ასევე, შესაძლებელია სიღარიბის აღმოფხვრის პროგრამების (რომლებიც მონიტორინგს უწევენ ფინანსურად მოწყვლადი პირების დასახმარებლად გამოხმული ხარჯებისა და საჯარო სერვისების ხელმისაწვდომობას) ანგარიშვალდებულების გაძლიერება. ასევე, საერთაშორისო დახმარების განხორციელების დროს აუცილებელია გამჭვირვალობის დაცვა გამოყოფილი რესურსების ორგანიზებასა და დაგეგმვაში, რათა შესაძლებელი იყოს დონორი და მიმღები მთავრობების ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფა მათ მიერ დანერგილ სიღარიბის აღმოფხვრის პოლიტიკით მიღწეულ შედეგებზე.¹

1.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წვერი ქვეყნების ვალდებულებები პირველ მიზანთან დაკავშირებით

1.2.1. ფილიპინები

ფილიპინები ცდილობს წაახალისოს მოქალაქეთა ჩართულობა ბიუჯეტის დაგეგმვისა და განსაზღვრის პროცესში, რათა დადგინდეს სიღარიბის შემცირების ხელშემწყობი პრიორიტეტული პროექტები. აღნიშნული პროცესის მიზანია სახელმწიფო უწყებების მიერ მოქალაქეთა მონაწილეობის საფუძველზე გამოვლენილი პროექტების დაფინანსება.

¹ *Open Government Guide - Aid*. Transparency & Accountability Initiative. 2013, <http://www.opengovguide.com/topics/aid/>.

1.2.2. ჩილე

ჩილეს სამოქმედო გეგმა ითვალისწინებს მოწყვლადი ჯგუფების ჩართულობის გაზრდას. ჩილეს მიზანია უზრუნველყოს ინფორმაციასა და მართლმსაჯულებაზე ხელმისაწვდომობა, რათა გარემოსდაცვით საკითხებზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში გაუმჯობესდეს მოწყვლადი ჯგუფების მონაწილეობა.

1.2.3. შვედეთი

შვედეთის მიზანია გააუმჯობესოს ფინანსური დახმარების გამჭვირვალობა. შვედეთი დახმარების მიწოდებასთან დაკავშირებით დროულად აქვეყნებს ყოვლისმომცველ მონაცემებს სტანდარტიზებული ფორმით, რათა გაზარდოს მიმღები და დონორი მთავრობების ანგარიშვალდებულების ხარისხი და უზრუნველყოს სიღარიბის აღმოფხვრის პროცესში ფინანსური რესურსების ეფექტიანი გამოყენება.

1.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

საჯარო სერვისები. მოწყვლადი ჯგუფებისთვის საჯარო სერვისების მიღებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამოქვეყნება, მათ შორის, როგორ უნდა შედგეს საჩივარი იმ შემთხვევაში, თუ უარს ეტყვიან საჯარო სერვისებით მომსახურებაზე.

ფინანსური დახმარება. გამოქვეყნდეს უფრო დეტალური ინფორმაცია ფინანსური დახმარების მიმართულებების, დახმარების ფარგლებში განხორციელებული პროექტების შესრულების მიმდინარეობის, რეგიონული ადგილმდებარეობისა და შედეგების შესახებ.

გარემო. ტექნოლოგიური და კულტურული ღონისძიებების განხორციელება, რათა გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ჩაერთონ მოწყვლადი ჯგუფები.

მიწა. მიწაზე მსხვილი ინვესტიციების განხორციელების შედეგად, პოტენციურად დაზარალებულ პირებთან ეფექტიანი კონსულტაციების გამართვისთვის საჭირო პროცედურების კოდიფიცირება და პრაქტიკაში დანერგვა.

მიზანი 2: შიმშილის აღმოფხვრა

შიმშილის აღმოფხვრა, სასურსათო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, კვების გაუმჯობესება და სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების ხელშეწყობა

2.1. ღია მმართველობის როლი

შიმშილის აღმოფხვრასა და სასურსათო უსაფრთხოების უზრუნველყოფაზე ორიენტირებული საჯარო პროგრამები და სერვისები (დაწყებული სკოლაში უფასო სადილით და დამთავრებული სტიქიური უბედურების შემდეგ საკვების მიწოდებით) შესაძლებელია უფრო ეფექტიანი გახდეს მეტი გამჭვირვალობის, ანგარიშვალდებულებისა და მოქალაქეთა ჩართულობის შედეგად. ეს ასევე ამარტივებს მოქალაქეთა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენელთა მიერ სერვისების მიწოდებაზე მონიტორინგის განხორციელებას, რაც აუმჯობესებს სერვისების ხარისხს და უზრუნველყოფს თაღლითობის შემთხვევების გამოაშკარავებას. ღია მმართველობას შეუძლია მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანოს მომხმარებელთა უფლებების დაცვაში და ხელი შეუწყოს საკვები პროდუქტების გაუმჯობესებას.

აღსანიშნავია, რომ გამჭვირვალე, ინკლუზიური და ანგარიშვალდებული მმართველობა, რომელიც დაკავშირებულია მიწისა და ზღვის რესურსების კომერციულ გამოყენებასთან, აუცილებელია მეთევზეობისა და სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარებისათვის.

2.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეორე მიზანთან დაკავშირებით

2.2.1. აშშ

აშშ-ს ღია მმართველობის პარტნიორობის სამოქმედო გეგმა ითვალისწინებს სოფლის მეურნეობასა და კვებასთან დაკავშირებული მონაცემების ღიაობას. აშშ-მა გაერთიანებულ სამეფოსთან ერთად შექმნა „გლობალური ღია მონაცემები სოფლის მეურნეობასა და კვებაზე“ (Global Open Data for Agriculture and Nutrition - GODAN). ინიციატივის მიზანია, მონაცემები სოფლის მეურნეობისა და საკვები პროდუქტების შესახებ გახდეს ღია, ხელმისაწვდომი და გამოსადეგი გლობალური გამოყენებისათვის.

2.2.2. ტანზანია

მიწის რესურსების გამოყენებასთან დაკავშირებით გამჭვირვალობის გაუმჯობესება. ტანზანია აქვეყნებს მონაცემებს როგორც მიწის საკუთრებასა და სარგებლობაზე, ისე მსხვილი სოფლის მეურნეობის ინვესტიციების სადემარკაციო საზღვრების შესახებ.

2.2.3. ინდონეზია

მიწის მართვაში ანგარიშვალდებულების გაზრდა. კორუფციის შემცირებისა და ეფექტიანობის გაზრდისთვის, ინდონეზია ხელს უწყობს გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების ზრდას ე.წ. „მიწის ადმინისტრირების ოფისში“. ოფისი აქვეყნებს მონაცემებს არსებული სერვისების ტიპების, სერვისებში ცვლილებების შეტანისათვის საჭირო პროცესების, სერვისის შესრულების ხანგრძლივობის, მასში ცვლილებების შეტანისათვის საჭირო ღირებულების და მოთხოვნილი სერვისის მიწოდების მიმდინარეობის შესახებ.

2.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

მიწა. დოკუმენტის - „სახელმძღვანელო მითითებები მიწის, ტყისა და თევზის სარეწების ფლობის შესახებ“ - პრაქტიკაში დანერგვა კვებისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის მიერ, იმისათვის, რომ დაცული იყოს საკვების უსაფრთხოება.

საჯარო სერვისები. ისეთი საჯარო სერვისების შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნება და გავრცელება, რომელიც უკავშირდება შიმშილს, საკვების უსაფრთხოებას და კვების პროგრამებს. ასევე, მნიშვნელოვანია ამგვარი სერვისების დისტრიბუციასა და მოხმარებაზე საჯარო მონაცემების გამოქვეყნება.

თევზის სარეწები. თევზჭერის საკითხებზე შესაბამისმა უფლებამოსილმა ორგანოებმა დროულად უნდა გამოაქვეყნონ დეტალური ინფორმაცია კომერციული თევზჭერის ლიცენზიებისა და კვოტების შესახებ.

მიწა. რეგულაციების გაძლიერება, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ჩართულობა მიწის რესურსების გამოყენების დაგეგმარების პროცესში.

მომხმარებელთა ინტერესების დაცვა. მომხმარებელთა ინტერესების დაცვის შესახებ კანონმდებლობის განვითარება გაეროს მომხმარებლის ინტერესების დაცვაზე არსებული მითითებების მიხედვით, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა საკვებ პროდუქტებსა და მათ უსაფრთხოებაზე.

მიზანი 3: ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა

ჯანსაღი ცხოვრებისა და კეთილდღეობის უზრუნველყოფა ყველა ასაკის ადამიანისათვის

3.1. ღია მმართველობის როლი

ღია მმართველობას შეუძლია ხელი შეუწყოს უფრო ანგარიშვალდებული და ეფექტიანი ჯანდაცვის სისტემის შექმნას. სერვისის მიმწოდებლების მიერ განხორციელებული დაგეგმვისა და მონიტორინგის პროცესი ეყრდნობა ჯანდაცვასთან დაკავშირებული მონაცემების გამჭვირვალობას. იმისათვის, რომ მოქალაქეებმა მიიღონ ჯანდაცვის ხარისხიანი მომსახურება, ყურადღება მახვილდება ჯანდაცვის სერვისების სოციალურ შეფასებასა და ანგარიშვალდებულების გაუმჯობესებაზე. ასევე, მოქალაქეების მხრიდან უკუკავშირს, რომელიც გამყარებულია გამჭვირვალე ინფორმაციით ჯანდაცვის მომსახურების შესახებ, შეუძლია უზრუნველყოს უკეთესი ხარისხისა და მოქალაქეზე ორიენტირებული მომსახურების მიწოდება.

3.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მესამე მიზანთან დაკავშირებით

3.2.1. ბრაზილია

ანგარიშვალდებულების გაზრდის მექანიზმების გაუმჯობესება ჯანდაცვის მომსახურების მიწოდებაში. ბრაზილია აძლიერებს ეროვნულ ჯანდაცვის სისტემაში კეთილსინდისიერებისა და ანგარიშვალდებულების მექანიზმებს (Único de Saúde - SUS). ეს მოიცავს ეროვნული აუდიტის სისტემის გაძლიერებას და ე.წ. ეროვნული ჯანდაცვის ბარათების გამოყენების ზრდას, რომელიც შექმნილია ჯანდაცვის ეროვნულ სისტემას, მომხმარებლებსა და სამედიცინო პერსონალს შორის კავშირის გაძლიერების მიზნით.

3.2.2. ჰონდურასი

ჯანდაცვის რესურსების მონაწილეობითი მონიტორინგი. ჰონდურასის მთავრობა ნერგავს გამჭვირვალობისა და ჩართულობის ინიციატივას მოქალაქეებისათვის, რათა მონიტორინგი გაუწიონ ჯანდაცვის სერვისების მიწოდებას, დისტრიბუციას, პრეპარატების გამოყენებასა და სხვა სამედიცინო რესურსების მოხმარებას.

3.2.3. გაერთიანებული სამეფო

ჯანდაცვასთან დაკავშირებული მონაცემების გამჭვირვალობა. გაერთიანებული სამეფო აქვეყნებს კლინიკური ჯანდაცვის მონაცემებს, რომელიც მოიცავს მიწოდებული ჯანდაცვის სერვისების ხარისხს და მათ გავლენას ჯანმრთელობაზე, რის შედეგადაც მოსახლეობა ინფორმირებულია სერვისების ეფექტიანობისა და არსებულ საჭიროებებთან მათი შესაბამისობის შესახებ. ღია მონაცემების მიზანია, მოქალაქეებს შეეძლოთ ჯანდაცვის სერვისების განსაზღვრაში მონაწილეობა.

3.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

ბიუჯეტი. ჯანდაცვის სახელმწიფო უწყებებისა და სხვა სამედიცინო დაწესებულებების მიერ მიღებულ რესურსებთან დაკავშირებით ინფორმაციის გამოქვეყნება .

გარემო და ბუნებრივი რესურსები. რეგულაციის დანერგვა, რომლის შედეგადაც ჯანდაცვის სისტემის ზემოქმედების შეფასება გარემოს ზემოქმედების შეფასებაში იქნება გაერთიანებული.

საჯარო სერვისები. სისტემატური მონიტორინგის განხორციელება და ეფექტიანობის ინდიკატორებისა და ჯანდაცვის შედეგების ინდიკატორების გამოქვეყნება ჯანმრთელობასა და კვებასთან დაკავშირებულ სერვისებზე.

მიზანი 4: ხარისხიანი განათლება

ინკლუზიური და თანასწორი განათლების უზრუნველყოფა და უწყვეტი სწავლის შესაძლებლობის შექმნა ყველასათვის

4.1. ღია მმართველობის როლი

ღია მმართველობის მექანიზმებს შეუძლია გააუმჯობესოს საჯარო-მომსახურების მიწოდება. პროაქტიულად გამოქვეყნებულ მონაცემებს კი შეუძლია გამოიწვიოს განათლების სერვისების ხარისხის გაუმჯობესება.

ღია მონაცემები განათლების სექტორში შეიძლება გამოყენებულ იქნეს პრობლემების განსაზღვრისა და რეფორმების დაგეგმვისთვის და იმ ინსტიტუტების იდენტიფიცირებისთვის, რომლებიც ჯეროვნად ვერ ასრულებენ მოვალეობას. ღია საბიუჯეტო პროცესების მეშვეობით შესაძლებელი ხდება განათლების სფეროში პრიორიტეტული საკითხების გამოყოფა და ბენეფიციარების განსაზღვრა. სკოლების მონიტორინგის პროცესში საზოგადოების ჩართვას შეუძლია გამოიწვიოს ნდობის გამყარება და უზრუნველყოს საჯარო განათლების გაუმჯობესების მიზნით შედეგზე ორიენტირებული მიდგომა.

4.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეოთხე მიზანთან დაკავშირებით

4.2.1. ინდონეზია

ფინანსური გამჭვირვალობის ხელშეწყობა. ინდონეზია, სკოლის დახმარების ფონდის შესახებ მონაცემების გამოქვეყნებით აუმჯობესებს განათლების სექტორში ფინანსურ გამჭვირვალობას. ფონდი რესურსებს სკოლებზე ანაწილებს. მოქალაქეებს განათლების სამინისტროს ვებგვერდზე შეუძლიათ ნახონ, თუ როგორ ხარჯავს მიღებულ რესურსს ყოველ ტრიმესტრში თითოეული სკოლა, რასაც პოტენციურად განათლების სექტორში ანგარიშვალდებულების გაძლიერება შეუძლია.

4.2.2. მექსიკა

სასწავლო გრანტებზე ინფორმაციის გამოქვეყნებით თანაბარი შესაძლებლობების მხარდაჭერა. მექსიკა აუმჯობესებს სტიპენდიებისა და გრანტების შესახებ ინფორმაციის გავრცელებას, რათა ხელი შეუწყოს განათლების ხელმისაწვდომობას. მონაცემების საჯარო განხილვას შეუძლია უზრუნველყოს რესურსების რაციონალურად გამოყენება.

4.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

ბიუჯეტი. სკოლის სამშენებლო რესურსებზე არსებული ინფორმაციის გამოქვეყნება.

საჯარო სერვისები. დაწყებითი და საშუალო განათლების დონეზე ბიუჯეტის განაწილების შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნება. კოლეჯების და უნივერსიტეტების, მათ შორის კერძო დაწესებულებების, დამთავრების შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნება და დასაქმების მონაცემების გასაჯაროება.

საჯარო ხელშეკრულებები. დოკუმენტებისა და მონაცემების გამოქვეყნება სკოლების მშენებლობაზე.

მიზანი 5: გენდერული თანასწორობა

გენდერული თანასწორობის მიღწევა და ყველა ქალისა და გოგონას შესაძლებლობების გაუმჯობესება

5.1. ღია მმართველობის როლი

ღია მმართველობას შეუძლია ხელი შეუწყოს გენდერულ თანასწორობას გამჭვირვალობის გაზრდით და სხვადასხვა სექტორებში არსებული გენდერული უთანასწორობების აღმოფხვრით. ღია მმართველობის სტრატეგიები და ტექნოლოგიები ასევე შეიძლება გამოყენებული იყოს ინფორმაციის გავრცელებისთვის ისეთ სამთავრობო სერვისებზე, რომლებიც ქალებისთვის არის განკუთვნილი. ქალთა როლის და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მათი მონაწილეობის გაზრდა შესაძლებელია იმგვარი ინსტიტუციური მექანიზმების დანერგვით, რომლებიც სამოქალაქო ჩართულობის გაძლიერებას უწყობს ხელს.

5.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეხუთე მიზანთან დაკავშირებით

5.2.1. ბრაზილია

ქალთა მიმართ ძალადობის აღმოფხვრა. ბრაზილიამ „მარია დე პენას“ 2006 წლის კანონზე „ოჯახურ ძალადობის შესახებ“ დაყრდნობით შეიმუშავა უნიფიცირებული ინფორმაციის სისტემა, რომელიც ასახავს ქალთა მიმართ ძალადობის მონაცემებს. ამ ინიციატივამ ხელი შეუწყო პროგრამის - *ქალების ცხოვრება ძალადობის გარეშე* - დანერგვას, პროგრამის ფარგლებში მოქალაქეებს შეეძლოთ #180-ზე დარეკვით სამართალდამცავებისთვის საჩივრები განეცხადებინათ.

5.2.2. ნორვეგია

გენდერული თანასწორობის ეროვნული პოლიტიკის პრიორიტეტად დაყენება. ნორვეგია ღია მმართველობის პარტნიორობას იყენებს გენდერული თანასწორობისა და ქალთა სრული თანამონაწილეობის ხელშეწყობისათვის საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, კერძო სექტორში, საჯარო ადმინისტრაციასა და პოლიტიკური პროცესებში. კერძოდ, ნორვეგიამ

თანაბარი ღირებულების სამუშაოს შესრულებისას თანაბარი ანაზღაურების უზრუნველყოფა წარმოადგენს ღია დემოკრატიის ფუნდამენტურ ღირებულებას.

5.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

საჯარო სერვისები. გამოქვეყნდეს გენდერთან და ოჯახთან დაკავშირებული მონაცემები, მაგალითად, საცხოვრებელ მდგომარეობასთან, სოციალურ სერვისებსა და ოჯახურ ძალადობასთან დაკავშირებით.

სამოქალაქო ჩართულობა. გენდერული თანასწორობის თვალსაზრისით თანამონაწილეობის უზრუნველსაყოფად არსებული მექანიზმების დახვეწა, რათა ქალებს, ახალგაზრდებსა და მოწყვლად ჯგუფებს შეეძლოთ საკუთარი წვლილის შეტანა და გავლენის მოხდენა გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე.

მიწა. დემოკრატიული პროცესების განვითარება მიწის უფლებების დაცვისთვის, გასაჯაროებისთვის თუ იდენტიფიცირებისა და შეცვლისთვის, განსაკუთრებით, როდესაც ქალებს და მოწყვლად ჯგუფებს არ აქვთ სრული უფლებები მიწაზე.

მიზანი 6: სუფთა წყალი და სანიტარია

წყლის მდგრადი მართვისა და სანიტარული ნორმების დაცვის საყოველთაო უზრუნველყოფა

6.1. ღია მმართველობის როლი

ღია მმართველობის პრინციპები უზრუნველყოფს უნივერსალურ და მაღალი ხარისხის საჯარო სერვისებს. ღია მმართველობა ხელს უწყობს საზოგადოების მოთხოვნის ზრდას გაუმჯობესებულ სერვისებზე და აძლიერებს მთავრობის შესაძლებლობებს, რათა სახელმწიფომ უფრო ეფექტიანად შეძლოს უკეთესი სერვისების მიწოდება საზოგადოებისათვის. ღია მონაცემებისა და დაგეგმარების მონაწილეობითი პრაქტიკა აუმჯობესებს წყლის მიწოდების დაგეგმვას, დისტრიბუციას და წყლის რესურსების გამოყენების მონიტორინგს. წყლის რესურსების შესახებ მონაცემების (ადგილმდებარეობა, გამოყენება, ხარისხი, ინვესტიციები და სხვა საკითხები) პროაქტიული გამოქვეყნება ხელს უწყობს ფართო საზოგადოების ჩართულობას სერვისის გაუმჯობესებაში. ქალაქსა და ქალაქგარეთ არსებული წყლის მარაგისა და მიწოდების ადგილმდებარეობის შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნებამ, ასევე, შესაძლოა გააუმჯობესოს წყლის რესურსებზე ხელმისაწვდომობა. მნიშვნელოვანია, რომ მოქალაქეებს, განსაკუთრებით მოწყვლად ჯგუფებს, შესაძლებლობა ჰქონდეთ ჩაერთონ წყლის რესურსების მიწოდების პოლიტიკის დაგეგმვაში, რათა გამომჟღავნდეს ინვესტიციების განხორციელებისთვის პრიორიტეტული მიმართულებები.

6.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეექვსე მიზანთან დაკავშირებით

6.2.1. ტანზანია

ღია მონაცემების არსებობა წყალზე ხელმისაწვდომობის გასაუმჯობესებლად. ტანზანიამ შექმნა ღია მონაცემების სისტემა (Water Point Mapping System), რომელიც მოქალაქეებს ინფორმაციას აწვდის ახალ სოფლებში არსებული ხელმისაწვდომი წყლის მარაგისა და ამ მარაგის ადგილმდებარეობის შესახებ, რათა წყლის სერვისების მიწოდება საზოგადოებისთვის უფრო ეფექტიანად მოხდეს.

6.2.2. ბრაზილია

პროგრამის "წყალი ყველასათვის" გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების გაზრდა. უნივერსალური მონაცემების პლატფორმის მეშვეობით მთავრობა აქვეყნებს მონაცემებს პროგრამის განხორციელებაზე, რაც საშუალებას აძლევს მოსახლეობას მუდმივი მონიტორინგი გაუწიოს პროგრამის მიმდინარეობას, შედეგს და ამგვარად, გააუმჯობესოს მთავრობის ანგარიშვალდებულება.

6.2.3. პარაგვაი

სამოქალაქო ჩართულობა წყლისა და სანიტარული პოლიტიკის შემუშავებისთვის. პარაგვაის მთავრობა უზრუნველყოფს წყლისა და სანიტარული პოლიტიკის შემუშავების პროცესში სამოქალაქო საზოგადოებისა და კერძო სექტორის ჩართვას.

6.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

საჯარო სერვისები. წყლისა და სანიტარული სერვისების გამოყენებასა და მენეჯმენტზე სისტემატური კონტროლი და ღია მონაცემების ფორმატში პროგრამის შესრულების ინდიკატორების გამოქვეყნება

სამოქალაქო ჩართულობა. სამუშაო შეხვედრებისა და ციფრული ტექნოლოგიების გამოყენების ხელშეწყობა, წყლისა და სანიტარული სერვისების უზრუნველყოფაში მოქალაქეთა ჩართულობის გაზრდის მიზნით.

ბიუჯეტი. მოქალაქეთა ჩართულობის გაზრდა ბიუჯეტიდან წყლისა და სანიტარული სერვისებისათვის თანხის გამოყოფის საკითხში.

მიზანი 7: ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერგია

*ხელმისაწვდომი, საიმედო, მდგრადი და თანამედროვე
ენერგიის საყოველთაო უზრუნველყოფა*

7.1. ღია მმართველობის როლი

ღია მმართველობის პარტნიორობას მნიშვნელოვანი წვლილის შეტანა შეუძლია ისეთი საჯარო პოლიტიკის შექმნაში, რომელიც ხელმისაწვდომ, საიმედო და მდგრად ენერგიას უზრუნველყოფს. ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესება მოითხოვს სექტორებს შორის გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების მექანიზმების გამოყენებას, რათა წახალისდეს მთავრობას, კერძო სექტორსა და სამოქალაქო საზოგადოებას შორის თანამშრომლობა. სექტორთაშორისი თანამშრომლობა გააუმჯობესებს საჭიროებების სწორად შეფასებას და ენერგიის ეფექტიანად გამოყენებისთვის სტრატეგიების შემუშავებას.² გარდა ამისა, ღია მონაცემების არსებობა მნიშვნელოვანია ხარვეზების იდენტიფიცირებისა და სტრატეგიების განხორციელების მონიტორინგის პროცესისთვის.

7.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეშვიდე მიზანთან დაკავშირებით

7.2.1. აშშ

საჯარო ანგარიშგება წიაღისეული საწვავის სუბსიდიებზე. ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა წიაღისეული საწვავის სუბსიდიებზე გაწეული ხარჯების წლიურ ანგარიშს გამოაქვეყნებს. აშშ ინფორმაციას დიდი ოცეულის ქვეყნებსა და საერთაშორისო

² 25 Energy Efficiency Policy Recommendations. International Energy Agency (2011), https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/25recom_2011.pdf.

ორგანიზაციებსაც გაუზიარებს. მოსალოდნელია, რომ აშშ-ის მთავრობის მიერ წიაღისეული საწვავის სუბსიდიებზე გაწეული ხარჯების რეგულარული საჯარო ანგარიშგება გაზრდის მოცემულ სფეროში გამჭვირვალობასა და ანგარიშვალდებულებას.

7.2.2. ინდონეზია

გამჭვირვალობა ენერგეტიკასა და მოპოვებით მრეწველობაში. ინდონეზიის მიზანია გამჭვირვალობის მეშვეობით ენერგიის განახლებადი და არაგანახლებადი წყაროების მენეჯმენტის გაუმჯობესება, რაც აღმოფხვრის ენერგეტიკისა და მოპოვებითი მრეწველობის სექტორებში კორუფციას, ნეპოტიზმსა და საიდუმლო გარიგებებს. მთავრობა გამოაქვეყნებს ინფორმაციას გაზის შესყიდვის, სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვებითი სამუშაოების და სოციალური პროგრამების შედეგების შესახებ. ინიციატივის მიზანია ბუნებრივი რესურსების მართვაში EITI-ის (Extractive Industry Transparency Initiative) მოპოვებითი ინდუსტრიის გამჭვირვალობის ინიციატივა) სტანდარტების გამოყენება.

7.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

ღია მონაცემები. მონაცემების პროაქტიული გამოქვეყნება წარმოებაზე, მოხმარებაზე, ვაჭრობაზე, ფასებსა და ემისიაზე. აღნიშნული მონაცემები ღია ფორმატით უნდა გამოქვეყნდეს ენერგო წყაროებზე; მათ შორის ნავთობზე, ბუნებრივ აირზე, ქვანახშირზე, ელექტროენერგიაზე, ბირთვულ და განახლებად ენერგიაზე.

მოპოვებითი მრეწველობა. დროული, ყოვლისმომცველი ანგარიშების გამოქვეყნება ნავთობის, გაზისა და სამთო ოპერაციების შესახებ. დეტალური ინფორმაციის გასაჯაროება პროექტებსა და შემოსავლებზე.

მოქალაქეთა ჩართულობა. მოქალაქეთა ჩართულობის გაუმჯობესება სახელმწიფოს ენერგეტიკის პოლიტიკის განსაზღვრაში.

მიზანი 8: ღირსეული სამუშაო პირობები და ეკონომიკური ზრდა

სტაბილური, ინკლუზიური და მდგრადი ეკონომიკური ზრდის ხელშეწყობა, სრული დასაქმება და ღირსეული სამუშაო პირობები ყველასთვის

8.1. ღია მმართველობის როლი

ღია მმართველობის პარტნიორობა ცდილობს შექმნას ყველა საჭირო პირობა ეკონომიკური აქტიურობის უზრუნველსაყოფად. ეკონომიკური ზრდის ხელშეწყობისა და სტაბილურობის მნიშვნელოვანი ნაწილია საჯარო სექტორის ფინანსების მენეჯმენტისა და ფინანსური ინსტიტუტების გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულება. ღია მმართველობის პარტნიორობას ასევე შეუძლია ბიზნეს ინოვაციებისა და ეკონომიკური ზრდის წახალისება. ღია მონაცემების არსებობა ხელს უწყობს ახალი ბიზნეს სერვისებისა და პროდუქტების შექმნას.³ შრომის კოდექსსა და შესაბამის რეგულაციებში მეტი გამჭვირვალობის უზრუნველყოფით შესაძლებელია უსაფრთხო და დაცული სამუშაო გარემოს უზრუნველყოფა ყველა დასაქმებულისთვის, მათ შორის ემიგრანტებისთვის. ასევე, აუცილებელია ძლიერი საზოგადოებრივი ანგარიშვალდებულების მექანიზმები, მათ შორის მამხილებელთა დასაცავად.

³ *Open Data for Economic Growth*. World Bank (2014).

<http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Open-Data-for-Economic-Growth.pdf>

8.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მერვე მიზანთან დაკავშირებით

8.2.1. ფილიპინები

ბიზნეს გარემოს გაუმჯობესება. ფილიპინები ღია მმართველობის პარტნიორობის რეკომენდაციებს იყენებს მთავრობის ეფექტიანობის გასაუმჯობესებლად, კონკურენტუნარიანი ბიზნეს გარემოს შესაქმნელად, ინვესტიციების მოზიდვისა და ეკონომიკური ზრდის წასახალისებლად. მთავრობა, ასევე, მიზნად ისახავს გაამარტივოს და გააუმჯობესოს ბიზნესის წამოწყებისთვის საჭირო პროცედურები, მათ შორის რეგულაციები, რომელებიც დაკავშირებულია კონტრაქტის აღსრულებასა და ინვესტორების დაცვასთან.

8.2.2. გაერთიანებული სამეფო

ღია მონაცემები ბიზნესისთვის. გაერთიანებული სამეფო გეგმავს დანერგოს საჯარო ინფორმაციის კომერციული და არაკომერციული მიზნებისთვის გამოყენება. მონაცემებზე თავისუფალი ხელმისაწვდომობა დაეხმარება ბიზნეს სექტორის წარმომადგენლებს სფეროს უკეთ გაანალიზებაში. ისინი ასევე შეძლებენ მონაცემების გამოყენებას პროდუქტებსა და სერვისებში, რაც გაერთიანებული სამეფოს ეკონომიკას დამატებით სარგებელს მოუტანს.

8.2.3. ინდონეზია

მიგრანტების სამუშაო პირობების დაცვა. ინდონეზია აუმჯობესებს საჩივრის განხილვის პროცესს გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების გაზრდით. მთავრობა ავითარებს ციფრულ ინფრასტრუქტურას, რათა დასაქმებული მიგრანტების უფლებების დასაცავად გამოქვეყნდეს მნიშვნელოვანი ინფორმაცია და გამარტივდეს საჩივრებზე რეაგირება.

8.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

ღია მმართველობის მონაცემები. ბიზნესისთვის საჭირო მონაცემების გამოქვეყნება (ეკონომიკის, ენერგეტიკის, ტრანსპორტის, გარემოს, დემოგრაფიული მდგომარეობის შესახებ და ა. შ.).

საჯარო მომსახურება. მოქალაქეთა ჩართულობის გაზრდა საჯარო პროცესებში ითვალისწინებს კონკურენტუნარიანი გარემოს შექმნას დამწყები ბიზნესებისთვის, საინვესტიციო და სავაჭრო კომპანიებისთვის.

მამხილებელთა დაცვა. მამხილებლებთან მიმართებაში კანონმდებლობისა და პოლიტიკის გაუმჯობესება. ეს პროცესი უნდა ემყარებოდეს კონსულტაციებს დაინტერესებულ მხარეებთან, მათ შორის პროფკავშირებთან, სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებთან, პროფესიულ ორგანიზაციებთან, კერძო სექტორის წარმომადგენლებთან და ა.შ.

მიზანი 9: ინდუსტრია, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა

მდგრადი ინფრასტრუქტურის შექმნა, ინკლუზიური და მდგრადი ინდუსტრიალიზაციისა და ინოვაციების ხელშეწყობა

9.1. ღია მმართველობის როლი

ღია მმართველობის პრინციპებს შეუძლია ხელი შეუწყოს ინდუსტრიისა და ინოვაციების განვითარებასა და ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებას, რამდენადაც გამჭვირვალობის შედეგად შესაძლებელია შემცირდეს მშენებლობის დრო, გაწეული ხარჯები, აღმოიფხვრას თაღლითობის შემთხვევები და მოქალაქეებმა განხორციელონ მონიტორინგი. ციფრული ინფრასტრუქტურის განვითარება და ინტერნეტზე წვდომა აკავშირებს საზოგადოებებს და ხელმისაწვდომს ხდის ინფორმაციასა და სერვისებს, რაც, თავის მხრივ, ხელს უწყობს ინოვაციებსა და ეკონომიკურ ზრდას. ასევე, ინოვაციებისა და მეცნიერების მხარდამჭერი პოლიტიკით, მთავრობას შეუძლია გამოიყენოს სამეცნიერო საზოგადოების ცოდნა და წახალისოს მისი დანარჩენ საზოგადოებასთან თანამშრომლობა კვლევის პრიორიტეტებსა და საერთო გამოწვევებზე.

9.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეცხრე მიზანთან დაკავშირებით

9.2.1. გაერთიანებული სამეფო

მეცნიერებასა და ტექნოლოგიებთან დაკავშირებით ღია პოლიტიკის შემუშავება. გაერთიანებული სამეფო Sciencewise Program-ის მეშვეობით ინოვაციური და ეფექტიანი

გზების განსაზღვრას ცდილობს, რათა საზოგადოება აქტიურად ჩაერთოს მეცნიერული⁴ და ტექნოლოგიური განვითარების პროცესში. აღნიშნული პროგრამა სამეცნიერო საკითხების ფართო სპექტრს მოიცავს (ნანოტექნოლოგიებიდან დაწყებული კლიმატის ცვლილებით დამთავრებული). პროგრამის მიზანია ციფრული მექანიზმების გამოყენებით საჯარო დიალოგის წახალისება.

9.2.2. მექსიკა

ინფრასტრუქტურის ხელმისაწვდომობა. მექსიკის მთავრობა გეოგრაფიულ მონაცემებს აქვეყნებს საჯარო ინფრასტრუქტურის პროექტების შესახებ. გაზრდილი გამჭვირვალობა ხელს უწყობს საჯარო სექტორის მიერ პროექტებზე ზედამხედველობის განხორციელებას და ხარვეზების აღმოჩენას.

9.2.3. კანადა

სამეცნიერო საქმიანობის ღიაობა. კანადის მთავრობა ცდილობს მაქსიმალურად გაზარდოს მთავრობის მიერ დაფინანსებულ სამეცნიერო კვლევებზე მოქალაქეების ხელმისაწვდომობა, რათა წახალისოს კერძო და საჯარო სექტორის თანამშრომლობა და სამეცნიერო საქმიანობაში ჩართულობა.

9.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

ინფრასტრუქტურის კონსტრუქცია. მოქალაქეთა დროული ინფორმირება ინფრასტრუქტურის პროექტებთან დაკავშირებით შესაბამისი მექანიზმების დანერგვას საჭიროებს.

საჯარო კონტრაქტები. სამოქალაქო და ბიზნეს სექტორის ჩართულობა საშუალებას მოგვცემს თავიდან ავიცილოთ სერვისებისა და ინფრასტრუქტურის ხელშეკრულებების არაეფექტიანი მენეჯმენტი და კორუფცია.

⁴ იგულისხმება საზოგადოების ცოდნის განვითარება კვლევებსა და მეცნიერულ ფაქტებზე დამყარებით (IDFI).

ღია მონაცემები. სამეცნიერო და ტექნოლოგიური ინიციატივების ხელშესაწყობად ღია მონაცემთა მომხმარებლების მხარდაჭერა და მათი პროაქტიული ჩართულობის უზრუნველყოფა.

მიზანი 10: შემცირებული უთანასწორობა

უთანასწორობის შემცირება ქვეყნებში და ქვეყნებს შორის

10.1. ღია მმართველობის როლი

ღია, გამჭვირვალე და ანგარიშვალდებული რეგულაციები და ინსტიტუტები ხელს უწყობს ინვესტიციას, ამცირებს კორუფციას და ქმნის ხელსაყრელ პირობებს მასშტაბური ეკონომიკური საქმიანობისთვის. ამავდროულად, სამთავრობო გადაწყვეტილებებში მოქალაქეთა როლის გაზრდა - განსაკუთრებით მოწყვლადი ჯგუფების - ამცირებს ეკონომიკური ურთიერთობების შედეგად წარმოქმნილ უთანასწორობებს და ხელს უწყობს თანაბარი შესაძლებლობების შექმნას. ასევე, გამჭვირვალე საერთაშორისო დახმარების პოლიტიკის წახალისება ხელს უწყობს სწორედ იმ ქვეყნებისა და ჯგუფების დახმარებას, რომელთაც ეს ყველაზე მეტად სჭირდებათ.

10.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეათე მიზანთან დაკავშირებით

10.2.1. ტანზანია

დონორის დაფინანსება. ტანზანია, საერთაშორისო დახმარების გამჭვირვალობის ინიციატივის (International Aid Transparency Initiative - IATI) პრინციპების შესაბამისად, დონორ ორგანიზაციებს მეტი გამჭვირვალობისკენ მოუწოდებს. საერთაშორისო დახმარების მიმღებმა სახელმწიფო ორგანიზაციებმა, სამოქალაქო საზოგადოებისა და კერძო სექტორის ორგანიზაციებმა მიღებული შემოსავლები და ხარჯები ყოველწლიურად, მონაცემთა ღია ფორმატის სტანდარტების დაცვით უნდა გამოაქვეყნონ. აღნიშნული მონაცემები დაეხმარება ზედამხედველობისა და ადვოკატირების ჯგუფებს საქმიანობის უკეთ განხორციელებაში.

10.2.2. მექსიკა

სოციალური კეთილდღეობის პროგრამების ღია რეგისტრაცია. მექსიკამ კამპანიის - „ეროვნული ბრძოლა შიმშილის წინააღმდეგ“ - ფარგლებში არსებული ყველა სოციალური კეთილდღეობის პროგრამისთვის ღია რეგისტრაციის პლატფორმა შექმნა. ეს სარეგისტრაციო პლატფორმა 7 მილიონი ბენეფიციარისა და 90 სხვადასხვა პროგრამის მონიტორინგის საშუალებას იძლევა, რაც პროგრამების მოწყვლად ჯგუფებზე მორგებასა და სერვისების ანგარიშვალდებულებას უწყობს ხელს.

10.2.3. კოლუმბია

კოლუმბია ზრდის შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა წვდომასა და ჩართულობას საჯარო სერვისებზე. კოლუმბიაში აღნიშნული ჯგუფი ტრადიციულად იგნორირებული იყო და სერვისებით სათანადოდ ვერ სარგებლობდა. ამჟამად კი, მთავრობა აქტიურად ნერგავს ციფრულ ტექნოლოგიებს და ავითარებს სივრცეებს, რათა ეფექტიანი კომუნიკაცია დამყარდეს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებთან.

10.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

ბიუჯეტი. ინფორმაციის გამოქვეყნება ჯანდაცვის სახელმწიფო უწყებებისა და სხვა დაწესებულებების მიერ მიღებულ რესურსებზე.

საჯარო მომსახურების სერვისები. მოწყვლადი ჯგუფების ჩართვა საჯარო მომსახურების სერვისების ზედამხედველობის, შექმნის, მიწოდებისა და შეფასების პროცესში.

საერთაშორისო დახმარება. დახმარების შესახებ ინფორმაციის ინტეგრირება ბიუჯეტის დაგეგმვის პროცესში იმისათვის, რომ დახმარება პრიორიტეტული სფეროების მიხედვით გადანაწილდეს.

მიზანი 11: მდგრადი ქალაქები და თემები

ქალაქებისა და დასახლებების ინკლუზიური, უსაფრთხო და მდგრადი განვითარება

11.1. ღია მმართველობის როლი

ურბანიზაციის ზრდასთან ერთად იზრდება ეფექტიანი ადგილობრივი მმართველობის მნიშვნელობა. OGP-ის პრინციპების (გამჭვირვალობა, ანგარიშვალდებულება და სამოქალაქო ჩართულობა) დანერგვა გააუმჯობესებს მოქალაქეთა ყოფას, რადგან საჯარო სერვისები თემებს სწორედ ადგილობრივ დონეზე მიეწოდებათ. მეტი გამჭვირვალობა და სამოქალაქო ჩართულობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ადგილობრივი მთავრობის ანგარიშვალდებულების გაზრდას გამოიწვევს. მაგალითად, მოქალაქეთა მონაწილეობით შედგენილი ბიუჯეტი შესაძლებლობას მისცემს მოქალაქეებს თემში არსებული გამოწვევების შესაბამისად მოახდინონ ბიუჯეტის პრიორიტიზირება. ასევე, მასშტაბურ სამოქალაქო ჩართულობას შეუძლია საჯარო სერვისების ხარისხის გაუმჯობესება. კერძოდ, მოქალაქეთა ჩართულობით შესაძლებელია ისეთი სერვისების მონიტორინგი და ეფექტიანობის შეფასება როგორიცაა ჯანდაცვის, განათლების, განსახლების, პოლიციის, წყლისა და საკვების დისტრიბუციის სერვისები.

11.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეთერთმეტე მიზანთან დაკავშირებით

11.2.1. პარაგვაი

მუნიციპალური განვითარების საბჭოების გაძლიერება. ადგილობრივ დონეზე მოქალაქეთა ჩართულობის გასაზრდელად ქვეყნის მასშტაბით 50 მუნიციპალური განვითარების საბჭო შეიქმნა. საბჭოები წარმოადგენს პლატფორმას, რომელიც მოქალაქეებს დაეხმარება ინიციატივების შემუშავებასა და აღნიშნული ინიციატივების განხორციელების მონიტორინგში.

11.2.2. მაკედონია

მოქალაქეებთან თანამშრომლობის საფუძველზე ადგილობრივი მომსახურების გაუმჯობესება. მაკედონია ე.წ. „მიკრო სამოქალაქო ლაბორატორიების“ მეშვეობით მხარს უჭერს მოქალაქეთა ინიციატივების განხორციელებას და ინოვაციური პრაქტიკის გავრცელებას. ხელისუფლება აპირებს შეიმუშაოს „მუნიციპალური შიდა აქტი გამჭვირვალობის შესახებ," რაც თვითმმართველობის საქმიანობის შესახებ ინფორმაციაზე წვდომას გაამარტივებს.

11.2.3. კოლუმბია

გამჭვირვალე ანტიოქია. კოლუმბიის ანტიოქიის რეგიონი (რომელიც შედგება 125 მუნიციპალიტეტისაგან) 12,000-მდე მოხალისე მოქალაქესთან თანამშრომლობის საფუძველზე ახორციელებს ადგილობრივი განვითარების გეგმასთან თვითმმართველობის საქმიანობის შესაბამისობის შეფასებას. მოქალაქეებთან შეხვედრების დროს, სხვა საკითხებთან ერთად, განიხილება მუნიციპალიტეტის მერებსა და ანტიოქიის გუბერნატორს შორის დადებული საჯარო შეთანხმებების შედეგები.

11.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

ბიუჯეტი. ადგილობრივი ბიუჯეტის დაგეგმვისა და მონიტორინგის პროცესში მოქალაქეებისა და სამოქალაქო ორგანიზაციების ჩართულობის უზრუნველყოფა.

საჯარო მომსახურების სერვისები. მოქალაქეთა ჩართულობა ქალაქების საჯარო სერვისების შემუშავებაში, მიწოდებაში, მონიტორინგსა და შეფასებაში.

საპოლიციო და საჯარო უსაფრთხოება. საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით პოლიციის თანამშრომლებისთვის კეთილსინდისიერების რეგულაციების შემუშავება.

მიზანი 12 : პასუხისმგებლიანი მოხმარება და წარმოება

მდგრადი მოხმარება და წარმოება

12.1. ღია მმართველობის როლი

რიოს დეკლარაციის⁵ მე-10 პრინციპში აღნიშნული OGP-ის პრინციპები (ინფორმაციაზე წვდომა და სასამართლო სისტემაზე ხელმისაწვდომობა) ხელს უწყობს პასუხისმგებლიან მოხმარებასა და წარმოებას. საკანონმდებლო ჩარჩო, რომელიც ინფორმაციის პროაქტიულ გამოქვეყნებას განსაზღვრავს, უადვილებს საზოგადოებას გარემოსდაცვითი რისკებისა და საკითხების იდენტიფიცირებას. ჩართულობის მექანიზმები მოქალაქეებს საშუალებას აძლევს გავლენა მოახდინონ გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე. ხოლო, სასამართლო სისტემაზე ხელმისაწვდომობა მოქალაქეებს საშუალებას აძლევს, რომ დაკმაყოფილდეს მათი საჩივრები.

12.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეთორმეტე მიზანთან დაკავშირებით

12.2.1. მექსიკა

კორპორაციების ანგარიშვალდებულება ადვილად გადამუშავებად პლასტმასზე. მექსიკა გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სახელმწიფო სამდივნოს ვებ-გვერდის მეშვეობით კერძო კომპანიების წახალისებას ცდილობს, რათა მათ ეფექტურად მართონ ნარჩენები, განსაკუთრებით კი, ის ბოთლები, რომლებიც პოლიეთილენის ტერეფტალატს (Polyethylene terephthalate) შეიცავენ. ვებ-გვერდზე განთავსებულია ძირითადი მონაცემები პლასტიკური პროდუქციის წარმოებასა და გადამუშავებაზე. აღნიშნული ინფორმაციის გამოყენება შესაძლებელია ნარჩენების ეფექტურად მართვის მონიტორინგისთვის.

⁵ Rio Declaration on Environment and Development,
<http://www.unep.org/documents.multilingual/default.asp?documentid=78&articleid=1163>.

12.2.2. ბულგარეთი

გარემოსდაცვითი პრევენციული მექანიზმების ინტეგრირება. ბულგარეთი გარემოსდაცვით პრევენციულ მექანიზმებს კორპორატიულ პოლიტიკაში აერთიანებს, რათა კომპანიებში გაიზარდოს ცნობიერება ისეთი გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის სისტემების შესახებ, როგორიც არის: ISO 14001, EMAS, ეკო მარკირება, ენერგო მარკირება, პროდუქციის ეკო დიზაინი და სხვა.

12.2.3. სამხრეთ აფრიკა

საჯარო ვებ-გვერდი გარემოს დაცვის მართვის შესახებ. სამხრეთ აფრიკა აპირებს შექმნას გარემოს დაცვის მართვის ინტეგრირებული ვებ-გვერდი, სადაც მოცემული იქნება სექტორების მიხედვით დამუშავებული მონაცემები გარემოსდაცვით საკითხებზე. აღნიშნული ვებ-გვერდის მიზანია გამჭვირვალობის გაზრდა, გარემოსდაცვით რეგულაციებთან შესაბამისობის პოლიტიკის გაძლიერება და მოქალაქეებისთვის გარემოსდაცვით საკითხებზე ინფორმაციის მიწოდება.

12.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

მიწა. მიწის რესურსების გამოყენების დაგეგმარებაში (საკანონმდებლო და ინსტიტუციურ ჩარჩოებში) მოქალაქეთა თანამონაწილეობის უზრუნველყოფა, რათა გაუმჯობესდეს გარემოს მდგრადი განვითარების სტანდარტებთან შესაბამისობა.

გარემო. სპეციალური პროგრამების შემუშავება კომპანიებისთვის (განსაკუთრებით დიდი და საერთაშორისო კორპორაციებისთვის), რათა სისტემატურად გაასაჯაროონ ინფორმაცია თუ რა გავლენა აქვს მათ საქმიანობას გარემოს მდგრად განვითარებაზე.

საჯარო ხელშეკრულება. საჯარო ხელშეკრულების შესრულების შესახებ მონაცემების დაკავშირება სოციალური და გარემოზე ზემოქმედების შეფასების მონაცემებთან.

მიზანი 13: გარემოსდაცვითი ღონისძიებები

კლიმატის ცვლილებისა და მისი ზეგავლების წინააღმდეგ გადაუდებელი ზომების გატარება

13.1. ღია მმართველობის როლი

კლიმატის ცვლილება მასშტაბურ გამოწვევას წარმოადგენს, რომლის წინააღმდეგ ბრძოლისთვის აუცილებელია მსოფლიოს ერთობლივი მოქმედება, ანგარიშვალდებული მთავრობა, მოქნილი ინსტიტუტები და რესურსებისა და მონაცემების ღიაობა. კლიმატის ცვლილების წინააღმდეგ მიმართული მრავალი საერთაშორისო ძალისხმევა ემყარება ღია მმართველობის პრინციპებს (მაგალითად, რიოს მე-10 პრინციპი). გამჭვირვალე და ანგარიშვალდებულ მმართველობის სისტემებში ეროვნულ და ადგილობრივ დონეზე მოქალაქეთა ჩართულობა მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს კლიმატის ცვლილებასთან ბრძოლის პროცესს.⁶ სამოქალაქო ჩართულობის მძლავრი და ინკლუზიური მექანიზმები მოქალაქეებს ეხმარება მოწყვლადი საზოგადოებების დაცვისთვის საჭირო რესურსების პრიორიტიზირებაში. გამჭვირვალობის მეტი ხარისხი დაეხმარება მოქალაქეებსა და სხვა დაინტერესებულ პირებს კლიმატის ცვლილების პრევენციისთვის გამოყოფილი ფინანსების მონიტორინგში, რაც გაზრდის შედეგებზე ანგარიშვალდებულების ხარისხს. სასამართლო სისტემაზე ხელმისაწვდომობა მოქალაქეებსა და სხვა ინტერეს ჯგუფებს გაუადვილებს საჩივრების დაკმაყოფილებას იმ შემთხვევაში, როცა საზოგადოებრივ ინტერესებს საფრთხე ემუქრება.

⁶ *Can you hear me? Citizens, Climate Change & Open Government*. Davis. Mitchell. Prikken. Involve. (June 2014).

http://www.involve.org.uk/wp-content/uploads/2014/07/Involve_Climate-Change-and-Open-Local-Government.pdf.

13.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეცამეტე მიზანთან დაკავშირებით

13.2.1. საფრანგეთი

ღია მმართველობა კლიმატისა და მდგრადი განვითარებისთვის. საფრანგეთს აღებული აქვს მეტი გამჭვირვალობისა და მოქალაქეთა ჩართულობის უზრუნველყოფის ვალდებულება გაეროს კლიმატის ცვლილებათა ჩარჩო კონვენციის მხარეთა კონფერენციის (COP21 Conference) დაგეგმვაში, დღის წესრიგის შემუშავებასა და მოლაპარაკებებში. მთავრობა ვალდებულია აღნიშნული მიზნის მისაღწევად შექმნას სპეციალური პლატფორმა.

13.2.2. ამერიკის შეერთებული შტატები

ბუნებრივი წიაღისეული საწვავის სუბსიდირების გასაჯაროება. აშშ გამოაქვეყნებს ბუნებრივი წიაღისეული საწვავის სუბსიდირების ხარჯების ყოველწლიურ ანგარიშს და გაუზიარებს მას დიდი ოცულის ქვეყნებსა და შესაბამის საერთაშორისო ინსტიტუტებს. აღნიშნული ხარჯების ანგარიშის რეგულარული გასაჯაროება გაზრდის გატარებული პოლიტიკის გამჭვირვალობასა და ანგარიშვალდებულებას.

13.2.3. საბერძნეთი

ტერიტორიულ-სივრცითი მონაცემების გასაჯაროება. საბერძნეთის გარემოს, ენერგეტიკისა და კლიმატის ცვლილების სამინისტრო აქვეყნებს ტერიტორიულ-სივრცით მონაცემებს და უზრუნველყოფს აღნიშნული მონაცემების ხელმისაწვდომობას.

13.2.4. ჩილე

ღია მმართველობის პარტნიორობა და რიოს მე-10 პრინციპი. ჩილე აჩქარებს მე-10 პრინციპის განხორციელებას რეგიონებში; ახორციელებს საჯარო სექტორის შესაბამისი ტექნიკური და ინფორმაციული რესურსებით აღჭურვას, რათა რეგიონებმა უკეთ შეძლონ აღნიშნული პრინციპის განხორციელების პროცესში ჩარვა.

13.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

გარემო. პროგრამების განვითარება, რათა კერძო სექტორში წარმოების დროს არსებული მონაცემები გასაჯაროვდეს. მნიშვნელოვანია მონაცემების გასაგები და ადვილად გამოყენებადი ფორმატებით გამოქვეყნება, რათა ადგილობრივი მოსახლეობა უკეთესად იყოს ინფორმირებული რისკების შესახებ.

მიწა. მოქალაქეთა მონაწილეობა მიწისა და სხვა რესურსების გამოყენების პოლიტიკაში განსაზღვრულია ისეთი საკანონმდებლო და ინსტიტუციური მექანიზმებით, რომლებიც უზრუნველყოფენ რესურსების გამოყენების პოლიტიკის შესაბამისობას სოციალური და გარემოს მდგრადი განვითარების სტანდარტებთან.

საჯარო ხელშეკრულება. საჯარო ხელშეკრულებების მონაცემების დაკავშირება სოციალურ და გარემოს ზემოქმედების შეფასების შესახებ არსებულ მონაცემებთან.

მიზანი 14: სიცოცხლე წყლის ქვეშ

*ოკეანისა და ზღვის რესურსების კონსერვაცია და
გონივრული გამოყენება მდგრადი განვითარებისთვის*

14.1. ღია მმართველობის როლი

მუდმივი და ჭარბი თევზჭერა სახელმწიფო და საერთაშორისო მმართველობის წარუმატებლობის სიმბოლოდ იქცა. სამთავრობო ღიაობის ნაკლებობა აღნიშნული პრობლემის ნაწილია. ღია მმართველობა ერთ-ერთი გზაა ადგილობრივი მოსახლეობისა და საზღვაო რესურსებით დაინტერესებული ჯგუფების მხარდასაჭერად, რათა მათ შეძლონ ოკეანისა და საზღვაო რესურსების ადეკვატური მეურვეობა. კომერციული თევზჭერის ლიცენზიების, თევზჭერის კვოტების, ჯარიმებისა და სუბსიდიების შესახებ ინფორმაციის გამჭვირვალობა ხელს შეუწყობს კვლევას, საჯარო დისკუსიასა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში თანასწორობის დამკვიდრებას. ინფორმაციის დროული გამოქვეყნება აუცილებელია დარღვევებისა და უკანონობის დასაფიქსირებლად. არსებითი მნიშვნელობა აქვს გარემოს დაბინძურების ზედამხედველობისა და საზღვაო რესურსების გამოყენების შესახებ რეგულაციების გამჭვირვალობას. უნდა მოხდეს საზოგადოების ინიციატივების მხარდაჭერა დარღვევების დაფიქსირების პროცესში და, ამავდროულად, კერძო კომპანიების სიცხადის უზრუნველყოფა.⁷

14.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეთოთხმეტე მიზანთან დაკავშირებით

14.2.1. ესპანეთი

ეროვნულ საზღვაო-სამაშველო გეგმებში სამოქალაქო ჩართულობა. ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საზღვაო-სამელიორაციო და დაბინძურების შემცირების გეგმებში

⁷ *Open Government Guide – Fisheries*. Transparency & Accountability Initiative. (2013).
<http://www.opengovguide.com/topics/fisheries/>.

დაინტერესებული პირების ჩართულობის გაზრდა. აღნიშნულის მიზანია, რომ გეგმის შემუშავებამდე შედგეს საკონსულტაციო შეხვედრები, რაც პოლიტიკის განსაზღვრისას მეტწილად უგულვებელყოფილი პერსპექტივების გათვალისწინებას შესაძლებლობას იძლევა.

14.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

თევზჭერა. თევზჭერის ეროვნულ სააგენტოებს მოეთხოვებათ კომერციულ თევზჭერაზე ლიცენზიებისა და კვოტების შესახებ ინფორმაციის დროული და ზუსტი გამოქვეყნება.

თევზჭერა. არალეგალური თევზჭერის გამო ინდივიდებისა და კერძო კომპანიებისთვის დაკისრებული სანქციებისა და ჯარიმების შესახებ სრული და განახლებული ინფორმაციის გამოქვეყნება.

თევზჭერა. საზღვაო თევზჭერის შესახებ დაწვრილებითი ყოველწლიური ანგარიშის მომზადება და გასაჯაროება.

მიზანი 15: სიცოცხლე ხმელეთზე

დედამიწის ეკოსისტემების დაცვა, აღდგენა და მდგრადი გამოყენება, ტყეების გონივრული მართვა, გაუდაბნოების წინააღმდეგ ბრძოლა, ნიადაგის დეგრადაციის შეჩერება და აღდგენა-გაუმჯობესება, ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება

15.1. ღია მმართველობის როლი

ანგარიშვალდებულებიანი გადაწყვეტილების მიღების პროცესი განაპირობებს მიწის მენეჯმენტის სექტორის ეფექტიან ფუნქციონირებას, რაც ერთობ მნიშვნელოვანია მდგრადი განვითარებისთვის. მიწისა და რესურსების ეფექტიანი მართვა ხელს უწყობს ეკონომიკურ ზრდას, იცავს მოწყვლად საზოგადოებრივ ჯგუფებს და ბუნებრივ გარემოს. ღიაობის დამკვიდრება სახელმწიფო ორგანიზაციებს ეხმარება: რესურსების გამოყენების დანახარჯებისა და უპირატესობების შეფასებაში, ბიომრავალფეროვნების დაცვაში, მიწაზე საკუთრების უფლების დაცვასა და მოპოვებითი ბუნებრივი რესურსებიდან მიღებული შემოსავლების თანაბარ განაწილებაში.⁸

15.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის ვალდებულებები მეთხუთმეტე მიზანთან დაკავშირებით

15.2.1. ინდონეზია

საზოგადოების როლის გაძლიერება გარემოს მდგრადი განვითარების მხარდასაჭერად. ინდონეზია მანგროს ტყის შენარჩუნების მიზნით ადგილობრივი თემის როლს აძლიერებს.

⁸ *Open Government Guide – Land*. Transparency & Accountability Initiative. (2013). <http://www.opengovguide.com/topics/land/>.

ამასთანავე, ტრადიციული ბაზრის პრინციპებზე დაყრდნობით ავითარებს ნარჩენების მართვის საპილოტე სისტემას.

15.2.2. დომინიკის რესპუბლიკა

გარემოს შესახებ მონაცემთა ბაზაზე წვდომა. იმისათვის, რომ მოქალაქეებს ინფორმაციაზე წვდომა გაუადვილდეთ, დომინიკის რესპუბლიკა ინტერაქციულ ვებ-გვერდს ქმნის, სადაც გამოქვეყნებული იქნება ინფორმაცია, სხვადასხვა ნებართვებისა და გარემოს დაცვის სამინისტროს მიერ შემუშავებული ტყის აღდგენის პროექტების შესახებ. დომინიკის რესპუბლიკას მიაჩნია, რომ გარემოსთან დაკავშირებული ინფორმაციის მეტი გამჭვირვალობა, რეგულაციების მიღებისთვის გამართულ საჯარო კონსულტაციებში სამოქალაქო ჩართულობის მექანიზმების დანერგვას შეუწყობს ხელს.

15.2.3. ალბანეთი

დაცული ტერიტორიების რეგისტრაცია. ალბანეთი იწყებს რეგისტრირებული დაცული ტერიტორიების შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნებას, რათა გააქტიუროს მოქალაქეთა ჩართულობა გარემოსდაცვით ღონისძიებებში, როგორც დაცულ, ისე სანადირო ტერიტორიებზე. ინფორმაციის საჯაროობა, ასევე, ხელს შეუწყობს საკანონმდებლო ინიციატივების რაოდენობის გაზრდას ბუნების დაცვისა და ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნებისთვის.

15.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

ბუნებრივი რესურსების მოპოვება. სამოქალაქო საზოგადოებისა და კანონმდებლებისათვის სპეციალური მექანიზმის შემუშავება, რომლითაც იხელმძღვანელებენ ბუნებრივი რესურსების მოპოვებისთვის აუცილებელი პირობების განსაზღვრისას, განსაკუთრებით კონტრაქტის გარემოსდაცვითი და სოციალური ასპექტების მონიტორინგის დროს.

გარემო. კერძო სექტორში წარმოების შესახებ მონაცემების გასაჯაროების პროგრამების განვითარება. მონაცემების გასაგებ და ადვილად გამოყენებად ფორმატებში გამოქვეყნება,

რათა ადგილობრივი მოსახლეობა უკეთ იყოს ინფორმირებული სავარაუდო რისკების შესახებ.

მიწა. საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ჩარჩოებით მიწისა და სხვა რესურსების გამოყენების პოლიტიკაში მოქალაქეთა მონაწილეობის უზრუნველყოფა, რაც შესაბამისობაში იქნება გარემოს მდგრადი განვითარების და სოციალურ სტანდარტებთან.

მიზანი 16: მშვიდობა, სამართლიანობა და ძლიერი ინსტიტუტები

*მშვიდობიანი და ინკლუზიური საზოგადოების
ჩამოყალიბების ხელშეწყობა მდგრადი განვითარებისთვის,
მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობა ყველასთვის,
ეფექტიანი, ანგარიშვალდებული და ინკლუზიური
ინსტიტუტების მშენებლობა ყველა დონეზე*

16.1. ღია მმართველობის როლი

OGP-ის პრინციპები პირდაპირ კავშირშია მე-16 მიზანთან. სამთავრობო საქმიანობაზე ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის გაზრდა, სამოქალაქო ჩართულობის ხელშეწყობა, კორუფციისგან თავისუფალი მთავრობისა და ხელისუფლების ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფა, თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა - ღია მმართველობის პარტნიორობის ფუნდამენტური პრინციპებია. OGP-ის მთავარი მიზანი სწორედ აღნიშნული პრინციპების განვითარებაა, რათა განმტკიცდეს კანონის უზენაესობა და ჩამოყალიბდეს სამართლიანი, ეფექტიანი და ანგარიშვალდებული ინსტიტუტები.

16.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეთექვსმეტე მიზანთან დაკავშირებით

16.2.1. ლიბერია

გამჭვირვალობის გაზრდა სასამართლოში. ლიბერია სასამართლოს გამჭვირვალობის გაზრდას დოკუმენტაციის პროაქტიული გამოქვეყნებით ცდილობს. ამგვარი პრაქტიკა ხელს შეუწყობს სასამართლო სისტემის მიმართ საზოგადოებრივი ნდობის გაზრდასა და სამოქალაქო მონიტორინგის გახორციელებას.

16.2.2. ბრაზილია

ფედერაციული სახალხო დამცველის სისტემის გაძლიერება. ბრაზილია ხელს უწყობს მოქალაქეთა ჩართულობას ფედერაციული სახალხო დამცველის სისტემის განვითარებისთვის რეგულაციების შექმნის პროცესში. მოქალაქეთა მონაწილეობით შედგენილი რეგულაციები ასახავს საზოგადოებრივ პრიორიტეტებს და განამტკიცებს მთავრობის ანგარიშვალდებულებას.

16.2.3. სერბეთი

ანტიკორუფციული სააგენტოს გაძლიერება. სერბეთს საჯარო მოხელეების ინტერესთა კონფლიქტის აღმოფხვრის საშუალებად ანტიკორუფციული სააგენტოს შესაძლებლობების გაზრდა მიაჩნია. ინიციატივის ნაწილია საჯარო მოხელეთა უფლებებსა და ვალდებულებებთან დაკავშირებით გაზრდილი გამჭვირვალობა და ქონებრივი დეკლარაციის გაუმჯობესებული მონიტორინგი.

16.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

სამოქალაქო ჩართულობა. საუკეთესო პრაქტიკის გათვალისწინებით საჯარო კონსულტაციებისთვის კანონმდებლობისა და გზამკვლევის შემუშავება.

ქონებრივი დეკლარაციის გასაჯაროება და ინტერესთა კონფლიქტი. ზედამხედველობის მძლავრი სისტემის შექმნა ქონებისა და ინტერესთა კონფლიქტის გასაჯაროების ვალდებულებაზე.

ინფორმაციის მოთხოვნის უფლება. ყველა სამთავრობო ორგანოს მიერ ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის (RTI - Right to Information) სისტემების განსაზღვრა, რათა მიღებულ იქნას ინფორმაციის მოთხოვნები, მოხდეს რეაგირება საჩივრებზე და მომზადდეს საქმიანობის ანგარიშები.

ამოცანა 17: პარტნიორობა მდგრადი განვითარების მიზნების მისაღწევად

მდგრადი განვითარების განხორციელების საშუალებების განმტკიცება და მსოფლიო პარტნიორობის მნიშვნელობის ხელახალი გააზრება

17.1. ღია მმართველობის როლი

ღია მმართველობის პრინციპებს მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელება გაუმჯობესებული მმართველობის მეშვეობით შეუძლია. მდგრადი განვითარების 2030 წლის დღის წესრიგის განხორციელება სხვადასხვა მიმართულებით მოითხოვს კოორდინაციას: ფინანსები, განვითარება, გარემოს დაცვა, ტექნოლოგიები, ვაჭრობა, მონაცემები, ა.შ.; ასევე, საჭიროა მრავალი მსოფლიო პარტნიორობის ჩამოყალიბება სხვადასხვა ინტერესთა ჯგუფებს შორის: მთავრობა, კერძო სექტორი, სამოქალაქო საზოგადოება და სხვა. ღია მმართველობის პარტნიორობა არის დაინტერესებულ პირთა ნებაყოფლობითი პლატფორმა განვითარებისა და თანამშრომლობის ხელშეწყობისთვის. OGP უზრუნველყოფს მსოფლიოს 69 ქვეყნის მთავრობასა და სამოქალაქო საზოგადოებას შორის ცოდნის გაზიარებას. აქედან გამომდინარე, ღია მმართველობის პარტნიორობის ეროვნული სამოქმედო გეგმა შესაძლოა გამოყენებულ იქნას მდგრადი განვითარების 2030 წლის დღის წესრიგის განხორციელებისთვის და დაემყაროს შემდეგ პრინციპებს: გამჭვირვალობა, ანგარიშვალდებულება, ჩართულობა და ტექნოლოგიები.

17.2. ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრი ქვეყნების ვალდებულებები მეჩვიდმეტე მიზანთან დაკავშირებით

17.2.1. ტანზანია

დაფინანსების გამჭვირვალობა. ტანზანია მოუწოდებს დონორ ორგანიზაციებს საერთაშორისო დახმარების გამჭვირვალობის ინიციატივის (IATI) პრინციპების

შესაბამისად უფრო ღია და გამჭვირვალე გახადონ დაფინანსება. შესაბამისად, დაფინანსების მიმღები მთავრობა, სამოქალაქო საზოგადოება და კერძო სექტორი ვალდებულია ყოველწლიურად ადვილად დამუშავებად ფორმატში წარმოადგინოს შემოსავლებისა და ხარჯების ანგარიში. მიღებული მონაცემები დაეხმარება ზედამხედველობისა და ადვოკატირების ჯგუფებს საქმიანობის უფრო ეფექტიანად განხორციელებაში.

17.2.2. გაერთიანებული სამეფო

განვითარებისთვის გამოყოფილი ხარჯების გამჭვირვალობა. გაერთიანებული სამეფოს მიერ განვითარების ხელშეწყობისთვის გამოყოფილი თანხა შეადგენს მთლიანი შიდა პროდუქტის 0,7%-ს, რაც საერთაშორისოდ აღიარებული გამჭვირვალობის სტანდარტის (IATI) ფორმატში ქვეყნდება. ასევე, შექმნილია სერვისი (Development Tracker), რომელიც საერთაშორისო განვითარების დეპარტამენტის მიერ გამოყოფილი დახმარების კონტროლს ამარტივებს.

17.2.3. ჩილე

ღია მმართველობის პარტნიორობა და რიოს მე-10 პრინციპი. რეგიონებში მე-10 პრინციპის განხორციელების დასაჩქარებლად ჩილე ღია მმართველობის პარტნიორობის ეროვნულ სამოქმედო გეგმას იყენებს. მთავრობა იღებს ვალდებულებას, სამოქალაქო საზოგადოებაში ინფორმაციის მოპოვების უფლების შესახებ ინფორმირებულობა გაზარდოს და მე-10 პრინციპის განხორციელების პროცესში საჯარო სექტორის ჩასართავად ყველა საჭირო რესურსი უზრუნველყოს.

17.3. სარეკომენდაციო ვალდებულებები ღია მმართველობის გზამკვლევიდან

სამოქალაქო საზოგადოება. საერთო მიზნების მისაღწევად საჭიროა სამოქალაქო საზოგადოებასთან აქტიური თანამშრომლობა. აღნიშნული ხელს შეუწყობს პოლიტიკის შემუშავების პროცესში სამოქალაქო საზოგადოების როლის გაძლიერებას, სერვისების მიწოდებას და მთავრობის ანგარიშვალდებულებას.

საერთაშორისო დახმარება. საჭიროა დახმარების დაგეგმარების, განხორციელებისა და მიღებული შედეგების შესახებ დაწვრილებითი, დეტალური და კვალიფიციური ინფორმაციის გამოსაქვეყნებლად სპეციალური გეგმებისა და პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავება. ასევე, მნიშვნელოვანია, დახმარების შესახებ ინფორმაციის ბიუჯეტის პროექტში გაერთიანება.

გარემოს დაცვა. პროცედურების დანერგვა, რათა ეფექტიანად მოხდეს მოწყვლადი ჯგუფების ჩართვა გარემოსდაცვით საკითხებზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

ღია მმართველობის პარტნიორობის ერთობლივი დეკლარაცია „გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების დღის წესრიგის“ განხორციელების შესახებ

რამდენადაც ღია მმართველობის პარტნიორობის წევრები ერთგულნი ვართ: ღია მმართველობის დეკლარაციაში გაცხადებული პრინციპების, ადამიანის უფლებათა ეროვნული დეკლარაციის, გაეროს ანტიკორუფციული კონვენციისა და ინკლუზიურ ინსტიტუტებისა და ადამიანის უფლებებთან დაკავშირებული სხვა მნიშვნელოვანი საერთაშორისო ინსტრუმენტების, ჩვენ:

ვაცნობიერებთ, რომ გამჭვირვალობისა და ღია მმართველობის პრინციპების დაცვა გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების დღის წესრიგის განხორციელების გადამწყვეტ მექანიზმს წარმოადგენს.

ვადიარებთ, რომ ეს არის ამბიციური გლობალური სამოქმედო გეგმა, რომლის მიზანია დაბალანსებული და ინტეგრირებული მიდგომის გამოყენებით ინკლუზიური მდგრადი განვითარების მიღწევა ეკონომიკური, პოლიტიკური, სოციალური და გარემოსდაცვითი მიმართულებებით, რათა მსოფლიოს მასშტაბით აღმოიფხვრას სიღარიბე და უთანასწორობა.

მივესალმებით გამჭვირვალობის, ანგარიშვალდებულების, კეთილსინდისიერებისა და მოქალაქეთა ჩართულობის უზრუნველყოფას გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნებში. ეს ღირებულებები მნიშვნელოვანია კანონის უზენაესობის უზრუნველყოფისთვის, კორუფციასთან ბრძოლისთვის, საჯარო ინფორმაციაზე წვდომისთვის, ეფექტიანი და ანგარიშვალდებული ინსტიტუტების განვითარებისთვის.

მივესალმებით გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების მიერ იმის აღიარებას, რომ მშვიდობიანი და ინკლუზიური საზოგადოებები მდგრადი განვითარების არსებითი კომპონენტია.

ვაფასებთ და მივესალმებით სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების მონაწილეობას 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების დღის წესრიგის განხორციელებაში.

მხარს ვუჭერთ ღია მმართველობის პარტნიორობას, როგორც ნებაყოფლობითი თანამშრომლობისა და ცოდნისა და ინფორმაციის გაცვლის პლატფორმას. მონაწილე მთავრობებისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების გამოცდილება ხელს შეუწყობს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების გამჭვირვალე, ანგარიშვალდებულ, მონაწილეობით და ტექნოლოგიებზე დაფუძნებულ განხორციელებას.

ჩვენ ერთად ვაცხადებთ, რომ:

1. ხელს შევუწყობთ საერთაშორისო სტანდარტების დაცვით კანონის უზენაესობას ეროვნულ, რეგიონულ და საერთაშორისო დონეზე. კანონის უზენაესობა დაცული უნდა იყოს გამჭვირვალე, ღია, ანგარიშვალდებულის, ეფექტიანი, ინკლუზიური ინსტიტუტებითა და მართლმსაჯულებაზე ხელმისაწვდომობით. აღნიშნული შეესაბამება გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზანს.
2. ხელს შევუწყობთ სამთავრობო აქტივობების შესახებ ღია მონაცემების დროულ და დეტალურ ხელმისაწვდომობას. აღნიშნული კავშირშია 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების დღის წესრიგის განხორციელებასთან ეროვნული კანონმდებლობებისა და საერთაშორისო ვალდებულებების შესაბამისად. მხარს ვუჭერთ სახელმწიფოებში საერთაშორისო ღია მონაცემების ქარტიის განვითარებასა და გავრცელებას.
3. ვემხრობით მოქალაქეთა ჩართულობას 2030 წლის მდგრადი განვითარების დღის წესრიგის მიზნების განხორციელებაში, მათ შორის გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, პოლიტიკის შემუშავებაში, ზედამხედველობასა და შეფასებაში.

4. ვიცავთ ღია მმართველობის დეკლარაციით გათვალისწინებულ ღია მმართველობის პრინციპებს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელებისათვის საერთაშორისო, რეგიონული და ეროვნული ინდიკატორების განსაზღვრისას. მხედველობაში ვიღებთ ადგილობრივ გარემოებებსა და განვითარების პრიორიტეტებს. ერთმანეთს ვუზიარებთ მიღებულ გამოცდილებას და წარმატებულ პრაქტიკას, რათა დღის წესრიგის განხორციელებისათვის გავაძლიეროთ წევრი ქვეყნების შესაძლებლობები.
5. ვიყენებთ ღია მმართველობის პარტნიორობის ეროვნულ სამოქმედო გეგმებს, რათა გავითვალისწინოთ შესაბამისი ვალდებულებები დღის წესრიგის გამჭვირვალე და ანგარიშვალდებული განხორციელებისთვის.

სექტემბერი, 2015

